

Ohje vanhemmille päätäistä

Ohje päivitetty 14.4.2023

Lapsenne päivähoitoryhmässä/koulussa on todettu päätäitä.

Päätäit ovat vaikeasti huomattavia, litteitä, harmahtavia 1–4 mm pituisia loisia, jotka elävät hiuspohjassa ja hiuksissa. Joutuessaan pois hiuksista ne kuolevat parin vuorokauden kuluessa. Ne tarttuvat yleensä suorassa lähikontaktissa ihmisestä toiseen, mutta tartunta mm. kampojen, päähineiden ja hiuslenkkien kautta on myös mahdollinen.

Päätäihin viittaavia oireita ovat hiuspohjan kutina ja hiuksista ja hiuspohjasta löytyvät täit tai täin munat (saivareet). Niitä saattaa löytyä, vaikkei kutinaa esiintyisikään. Täiden ja saivareiden tyypillisimmät paikat ovat niskan ja korvantaustojen hiukset. Päänahan, hiusjuurten ja hiusten tarkastelu pitää tehdä hyvässä valaistuksessa, mahdollisesti suurennuslasia apuna käyttäen.

Päätäitartunta todetaan varmimmin kampaamalla tarkoitukseen suunnitellulla kammalla (saatavana apteekista). Täikampaus voidaan tehdä kuiviin hiuksiin, mutta kosteiden, hoitoaineella käsiteltyjen hiusten kampaaminen on helpompaa. Täitartunnan toteamisen jälkeen lapsen on hyvä olla pois päivähoidosta tai koulusta, kunnes ensimmäinen hoitokäsittely on valmisteen käyttöohjeen mukaan tehty.

Päätäiden hoito

Hoidossa on tärkeää noudattaa tarkasti valmisteen käyttöohjetta ja uusia käsittely 7–10 vuorokauden kuluttua, koska hoito ei välttämättä tuhoa täin munia. Jos käsittely ei tehoa, voidaan uusintahoido tehdä toisella valmisteella.

- Kun lapsi/aikuinen saa päätäitartunnan, kaikille perheen jäsenille tehdään täitarkastus.
- Tarkastuksen jälkeen tehdään hoito niille, joilla täitartunta todetaan. Jos tartunnan saaneita on perheessä useita, hoito tehdään heille samanaikaisesti, mieluiten saman päivän aikana.

- Hiukset tarkistetaan täikammalla kammaten hiuspohjasta latvoihin saakka 2–3 kertaa viikossa, kunnes täitä tai saivareita ei enää löydetä 2 viikon aikana.

Muut toimenpiteet

- Hiustenhoitovälineet pestään huolellisesti. Harjat ja kammat puhdistetaan upottamalla ne kuumaan veteen (väh. 60 °C) 30 sekunnin ajaksi. Mikäli vesi on kiehuva, riittää 10 sekunnin käsittely.
- Kahden vuorokauden sisällä ennen hoitoa käytössä olleet vaatteet, päähineet, kaulaliinat, vuodevaatteet, pyyhkeet ja lelut pestään yli 60 °C pesukoneessa, ja jos mahdollista kuivataan kuivausrummussa kuumalla asetuksella vähintään 5 minuuttia.
- Vaihtoehtoisesti vaatteita, tekstiilejä ja leluja voidaan pitää 80 °C asteisessa kuivassa saunassa 1–2 tuntia, pakkasessa (-20 °C) yön yli tai ilmatiiviissä muovipussissa n. viikko.
- Sängyt ja sohvut imuroidaan. Muuten riittää normaali siivous.
- Koulussa ja päiväkodissa lakit ja huivit on pidettävä omassa laukussa tai takin hihassa.

Huomioitavaa

Saatavilla olevat hoitovalmisteet eivät irrota kuolleita tai tyhjiä munia hiusvarresta. Useimmat niistä jäävät hoidon jälkeen kiinni ja siirtyvät hiuksen kasvun myötä yhä kauemmaksi päänahasta. Pelkkä täin munien löytyminen ei siis välttämättä kerro hoitoa vaativasta tartunnasta etenkin, jos kyse on lapsesta, jonka hiukset ovat muutamaa viikkoa tai kuukautta aiemmin hoidettu päätäitartunnan vuoksi. Sen sijaan elävien täiden löytyminen ja saivareiden lisääntyminen on merkki hoidon epäonnistumisesta tai uudesta tartunnasta.